

Sygn. akt V KKN 233/01

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na posiedzeniu w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN – Stanisław Zabłocki (spraw.)

Sędziowie: SSN – Tomasz Grzegorzczak

SSN – Ewa Strużyna

działając w trybie określonym w art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2001 r.
sprawy R. Z.

oskarżonego z art. 186 § 1 kk z 1969 r.

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego – na podstawie
art. 521 kpk – na korzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 19 października 1995 r., sygn. V K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i postępowanie karne o czyn przypisany R.
Z. umarza na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 kpk, zaś kosztami procesu
obciąża Skarb Państwa.**

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 19 października 1995 r., sygn. akt V K (...), uznał R. Z. za winnego tego, że „...w okresie od sierpnia 1994 r. do 31 stycznia 1995 r. w P., będąc zobowiązanym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 20. X. 1994 r., do płacenia renty alimentacyjnej na rzecz małoletniej córki A. Z. w kwocie 1.200.000, - starych złotych, uporczywie uchylał się od zapłacenia, przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych”, to jest popełnienia czynu z art. 186 § 1 k.k. z 1969 r. i na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na 4 lata. Ponadto sąd zobowiązał oskarżonego do spłacenia zaległości alimentacyjnych oraz do bieżącego płacenia alimentów.

Wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Od wyżej opisanego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w P. kasację na korzyść skazanego R. Z. wniósł – na podstawie art. 521 k.p.k. - Prokurator Generalny, zarzucając w niej naruszenie prawa procesowego, to jest art. 11 pkt 7 k.p.k. z 1969 r., polegające na skazaniu oskarżonego za czyn uprzednio prawomocnie osądzony. W związku z powyższym zarzutem autor kasacji sformułował wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

Sąd Najwyższy rozpoznał tę kasację Prokuratora Generalnego w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k., t.j. na posiedzeniu bez udziału stron, albowiem skargę wniesioną na korzyść oskarżonego należało uwzględnić w całości, jako oczywiście zasadną.

Z dołączonych akt Sądu Rejonowego w P. o sygn. V K (...) wynika bowiem, iż wcześniejszym wyrokiem tego samego sądu z dnia 20 kwietnia 1995 r. R. Z.

został uznany za winnego tego, że w okresie od listopada 1993 r. do marca 1995 r. w P., będąc zobowiązanym prawomocnym wyrokiem do płacenia renty alimentacyjnej na rzecz A. Z., uporczywie uchylał się od spełnienia tego obowiązku, przez co naraził córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, to jest popełnienia czynu określonego art. 186 § 1 k.k. z 1969 r. i na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na 4 lata. Ponadto sąd także i w tym wyroku zobowiązał oskarżonego do spłacenia zaległości alimentacyjnych oraz do bieżącego płacenia alimentów (k. 56 akt V K (...) Sądu Rejonowego w P.). Również ten poprzedni wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

W świetle powyższych okoliczności niesporne jest, że okres tzw. niealimentacji przyjęty w wyroku wcześniejszym „pochłonał” w całości okres objęty wyrokiem późniejszym, zaskarżonym obecnie kasacją Prokuratora Generalnego. W konsekwencji stwierdzić należy, iż wyrok z dnia 19 października 1995 r. wydany został z naruszeniem zasady *ne bis in idem*, określonej w art. 11 pkt 7 k.p.k. z 1969 r., obowiązującego w dacie ferowania tego orzeczenia. W tym stanie, zarówno zarzut skargi kasacyjnej, jak i jej wniosek końcowy o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania karnego z powodu ujemnej przesłanki procesowej, są zasadne w sposób wręcz oczywisty. Ma również rację autor skargi kasacyjnej, iż w układzie procesowym występującym w niniejszej sprawie, kasacja jest jedyną drogą prowadzącą do uchylenia wadliwego wyroku. Orzeczenie to zostało bowiem wydane przed wejściem w życie Kodeksu postępowania karnego z 1997 r., a zatem nie jest możliwe stwierdzenie jego nieważności na podstawie art. 101 § 1 pkt 3 k.p.k. (zob. szerzej tezę i uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 16 marca 2000 r., I KZP 56/99, OSNKW 2000, z. 30-4, poz. 19, podsumowującej dorobek judykatury

dotyczący zasięgu temporalnego instytucji stwierdzenia nieważności orzeczenia). Jednocześnie stwierdzić należy, iż – z uwagi na treść art. 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego - po uchyleniu zaskarżonego wyroku z powodu rażącego naruszenia przez Sąd Rejonowy w P. art. 11 pkt 7 k.p.k. z 1969 r., podstawę umorzenia postępowania przez Sąd Najwyższy powinien stanowić art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiący w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r. „odpowiednik” art. 11 pkt 7 d. k.p.k.

O kosztach procesu Sąd Najwyższy orzekł natomiast zgodnie z treścią przepisów art. 626 § 1 i art. 632 pkt 2 k.p.k.